

DE LEGI-
BUS, STATVTIS, ET
CONSVETVDINE,

TRACTATVS ALI-

quot doctissimi, & in Foro ac praxi
quàm frequentissimi & vtilif-
simi, trium Clariss. Iure-
consultorum:

SEBASTIANI MEDICIS FLORENT.
ROCHI CVRTII, ET
PETRI RAVENNATIS.

*Diligenter recogniti, & emendatiùs multo quàm
antè in lucem editi, cum Indice rerum
memorabilium copiosissimo*

COLONIAE,
Apud Geruinum Calenium & hæredes
Quentelios. M. D. LXXIII.
Cum gratia & Priuilegio Caesareo.

COLLEGIUM IESV CALIN. ex dono R. E. QUIR.

TYPOGRA-
PHVS CANDIDO
LECTORI S.

VM LEX, STA-
TVTVM, ET
CONSVETVDO,
paribus passibus
ambulent, & eo-
dem penè iure
censeantur: ac ideò argumentum
de vno ad aliud in Iure nostro fre-
quens & validum fit, vt varijs in
locis crebrò traditur: Non abs re
me facturū ratus sum, hosce Tra-
ctatus, vno libello coniunctos, in
hac Enchiridij forma, simul in lu-
cem emittere: Vt studiosi IVRIS
& Practici, hasce materias, quæ
quasi inuicèm symbolizant, si-
mul coniunctim habere, & ijs ad

TRACTATUS
DE LEGIBVS ET
STATVTIS SEBASTI-
ANI MEDICIS FLO-
RENTINI IVRE
CONSULTI,

S V M M A R I A.

- 1 L E X aut diuina est, aut humana,
- 2 Inuocatio diuini nominis in principio operis faciēda est.
- 3 Ordo in cunctis rebus seruandus est.
- 4 Vbi non est ordo, ibi est confusio.
- 5 Scire quid facias, & nescire quo ordine facias, non est perfecte cognitionis.
- 6 Neglectus ordo vitiat actum.
- 7 Ordo est figura substantiæ cuiuslibet rei.
- 8 Ex ordine colligitur mens disponentis.
- 9 Digniora præponenda sunt.
- 10 Ius Pontificium est dignius Casareo, quo corpori anima præstat
- 11 Partitio operis, quid operetur.
- 12 Distingue tempora, & concordabis scripturas.
- 13 Quot cause reperiantur in qualibet re.
- 14 Quatuor sunt cause, ex quibus qualibet res efficitur: efficiens, materialis, formalis, & finalis.
- 15 Sine materia nulla species fit.
- 16 Forma dat esse rei, quæ nisi seruetur, corrumpit actus.
- 17 Finis inspicitur, à quo res denominatur.
- 18 Omne a gens agit propter finem.

ILLVSTRI REGIO MEDI-
OLANI VICECANCELLARIO, D.
Ioanni de Sylua, Iureconsulto consummatissimo,
Rochus de Curte, vtriusq; censuræ Doctor,
ac Regius senator, felicitatem
perpetuam dicit.

CVM in limine anni superioris, Illustris regij
Capitanei & domini mei, Thomæ de Fuxo do-
mini de Leschunco, auspicio à Christianissimo
rege Francisco domino nostro, excelsa senator
ria dignitate honestatus fuerim, id verissimū
cognoui, quod celeberrimus decretalium glossator Bernardus
concius meus Papien. in c. innotuit. in verb. in scholis. de elect.
memoria prodidit, quod scilicet multū scholastica notitia ope-
ratur. Is enim Mecenas meus, cum in felici gymnasio Papiens
si literarum studijs operam daret, me & meos nouit: & inge-
nita humanitate sua, non ob nostra erga ipsum merita, dilige-
re cepit: & vsque adeo dilexit, vt ego iam sentiam ipsius dis-
lectionis emolumentum: cum superioribus diebus in senator
rum album & locum benignissimè à te susceptus fuerim. Et
quoniam iam cedit tempus, vt summam manum Academicæ
lecturæ laboribus & vigilijs imponam: & ad senatum
Mediolanensem, dignitate ipsa & officio, tuāq; ac tot grauissi-
morum Senatorū presentia potiturus properem: dignum ex-
istimaui uisitationis meæ nouā reddere rationē. Atq; ideo ex
lucubrationibus meis aliqua nunc cudenda proposui & inter
cetera opusculum de Cōsuetudine, illustrissimo magno Fran-
cis Cancellario anno superiore dedicatum, edere curauī. Cuius
exemplum tibi, utpotè Iurecōsulto sapientissimo, & præ
dicti senatus præfecto iustissimo, trāsmittere, operæ precium
duxi. Rogans, vt si quid ocij nactus fueris à grauissimis
negocijs feriatus, illud legere non dedigneris.

Quod si abs te laudari sensero, fortassis
elegantior & melior factura
erit.

53 *Consuetudo circa matrimonium disponens, an valeat.*
Et quibus casibus. quos pete ibid. & num. 53. 54. 55. 56.
57. & 58.

SECTIO I.

- 1 **S**I queritur, quid est consuetudo? † dicas, quod est ius non scriptum, moribus & vsibus populi, vel à maiori parte ipsius, ratione initiatum, & cōtinuatum, & introductum, habens vim legis. Ita est definitio Bart. in d. l. de quibus. ff. de legib. quæ probatur ibi, & in §. ex non scripto. Insti. de iure nat. in l. quod maior ff. ad municip. in l. quod nō ratione. ff. de legi. † Sed nunquid cōsuetudo sit ius? Et responderetur, quod sic. Nec obstat, quod iura non probantur, l. ab ea parte. ff. de proba. & ideò nō admittuntur positiones iuris. l. ij. §. quod obseruari. cūm ibi notatis, C. de iura. cal. sed consuetudo probatur. l. ij. C. quæ sit lon. consue. Quia iura communia nō probantur: quia sunt scripta, & ab omnibus sciri debent. l. leges, C. de legi. sed cōsuetudo consistit in facto, quod sæpè prudētissimos fallit: & ideò probari debet. Et dicit Bald. in l. si. in 3. col. C. vndè cog. q̄ † consuetudo populi est ius Civile: sed consuetudo fori, seu stylus, est ius prætorium, & nō viget generaliter, sed tantūm in curia, in qua viget. Vndè prætor non tenetur sequi stylum episcopalis curiæ. † Et nunquid ad esse consuetudinis sit non esse scriptum? Et responderetur, quod aut queritur de cōsuetudine introducenda, & in eius introductio. ne non requiritur scriptura. Circa tamen eius obseruātiā, & vt melius possit memoriæ commendarī, potest redigi in scriptis ad memoriā eius, vt videmus in vsibus feudorum. Et licet consuetudo redigatur in scriptis, permanet consuetudo, vt in vsibus feudorum. Et si est redacta in scriptis, superioris vel populi authoritate, tunc eo casu probatur consuetudo per apertionem librorum. de quo
per